

Amsterdam Schaatsstad

https://www.schaatshistorie.nl/schaatsenmakers/schaatsenmakers-en-verkopers/johannes-wilhelm-merkelbach_amsterdam/

Kruischaats schaatsenverkoper Merkelbach&Co, Amsterdam Op de krul staat het merkteken krokodil van schaatsenmaker H. Wirths, R

bron <https://vrijeschoolpedagogie.com/tag/schaatsen/>

zie ook <https://www.parool.nl/nieuws/125-jaar-amsterdamse-schaatsgeschiedenis~b4651f7e/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2F>

« 125 jaar Amsterdamse schaatsgeschiedenis ! »

Op een ijsbaan achter het Rijksmuseum werd het allereerste 'WK allround' verreden. 125 jaar later komt het schaatsenvenement terug naar Amsterdam. De sport en de stad hebben een innige band! 😊

Kunstijsbaan te Mokum t.w. : de Jaap Edenbaan

❁ Een schaatsende Anne Frank ❁

bron <https://www.parool.nl/nieuws/125-jaar-amsterdamse-schaatsgeschiedenis~b4651f7e/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2F>

zie ook <https://www.jaapeden.nl/>

Na vier jaar werd deze ijsbaan gesloten wegens exploitatieproblemen. De Amsterdamsche 'Jaap Edenbaan' werd in 1961 in gebruik genomen, de éérste 400-meterkunstijsbaan van Nederland! Ruim een halve eeuw later is de Jaap Edenbaan wereldwijd de ijsbaan die het lángst in gebruik is!! Waarvan acte!! 😊

bron <https://www.parool.nl/nieuws/125-jaar-amsterdamse-schaatsgeschiedenis~b4651f7e/>

januari 2018: "Het WK schaatsen allround viert zijn 125ste verjaardag. Op 13 en 14 februari 1893 was de eerste editie van de schaatswedstrijd, op een ijsbaan achter het Rijksmuseum. Jaap Eden uit Haarlem won de wereldtitel, hij ontving een beker ter waarde van 600 gulden en een brede oranje sjerp. 'De stemming was vol geestdrift,' aldus De Telegraaf, 'en vooral Eden werd donderend toegejuicht.' In zijn eigen stad barstte een enorm volksfeest los, schreef Het Nieuws van den Dag vol verbazing. 'Nog nooit heeft uw correspondent zijn stadgenooten zoo uit den band zien springen, als toen heden in den middag het

bericht kwam, dat onze Jaap ook op de 500 meter de vreemdelingen had verslagen en hij alzoo kampioen der wereld was geworden. De deftigste pruikjes maakten een sprongetje.' Al aan het einde van de negentiende eeuw was de schaatsport dus bijzonder populair in Nederland, en dat kwam vooral door het succes van Eden. De kampioen plaatste twee weken later een advertentie in Het Nieuws van den Dag om zijn supporters te bedanken - de sporthelden van nu gebruiken er de sociale media voor. 'Geachte Landgenooten! Voor de talrijke, zeer gewaardeerde hartelijke blijken van hulde en sympathie, mij dezer dagen geschonken, betuig ik mijn besten dank. Vriendelijk groetend, JAAP EDEN. Haarlem, Jan. 1893.' In de 125 jaar daarna is het WK allround nooit meer in Amsterdam verreden, maar dat verandert begin maart met de jubileumeditie in het Olympisch Stadion, op wat de 'Coolste baan van Nederland' heet. **Amsterdam is deze winter het centrum van de internationale schaatsport**, waarmee de schijnwerpers ook weer eens op de stedelijke schaatsgeschiedenis zijn gericht. Want de stad is een belangrijke schaatsstad, en dat al eeuwenlang. De oudste melding van een Elfstedentocht is uit 1749, maar er zijn nog oudere monstertochten bekend in de nationale schaatsgeschiedenis. Zo lag Amsterdam al op 19 december 1676 op de route van de Twaalfstedentocht. Die voerde langs Haarlem, Amsterdam, Weesp, Naarden, Muiden, Monnikendam, Edam, Purmerend, Hoorn, Enkhuizen, Medemblik en Alkmaar." Het mooiste Elfstedenverhaal is verteld door Willem Augustin uit Amsterdam. In 1941 deed hij voor het eerst mee, op de dag voor zijn achttiende verjaardag. Omdat Augustin de laatste trein naar Friesland had gemist, ging hij op de fiets. "Het vroor als de pest," vertelde hij in 2003 tijdens een gesprek voor VPRO-radio. Waar Leeuwarden lag, wist hij niet. "Ik heb maar de breedste weg aangehouden. Dat moest toch de hoofdweg wezen." Op de Afsluitdijk kletste hij zich langs een Duitse versperring. In Harlingen belandde hij alsnog op het politiebureau vanwege schending van het uitgaansverbod. "Ik werd ineens aangehouden door twee Hollandse smerissen. Ik heb naderhand zeveneneenhalf gulden boete gekregen." Ondanks die tegenslag verscheen hij net op tijd aan de start.

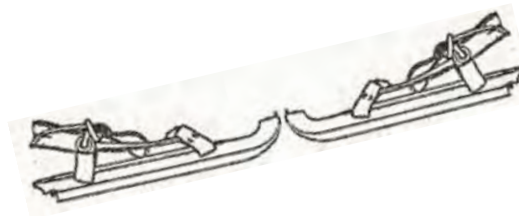
"Ik ben toen gewoon aan de Elfstedentocht begonnen." Na de voltooiing ging hij terug naar Amsterdam, nu wel met de trein. In Amsterdam-West is een straat naar

Augustin vernoemd, als eerbetoon aan het mooiste Elfstedenverhaal aller tijden. Anne Frank leerde schaatsen in 1938, op een oud paar van zus Margot. Er volgden koude winters met wel drie Elfstedentochten op rij, in 1940, 1941 en 1942. De eerste twee winters zal Anne waarschijnlijk veel hebben geschaatst, maar in 1942 was de situatie dramatisch verslechterd door de anti-Joodse maatregelen. In 1961 dook er opeens een schaatsfoto op van Anne Frank, samen met haar vriendinnen, onder wie Ansje de Leeuw. De foto werd genomen in het Vondelpark, op enig moment in de winter van 1941. Ook van Margot Frank bestaat een schaatsfoto. De schaatsen van Viking komen tegenwoordig uit Almere, maar de oorsprong van de wereldberoemde Viking Schaatsenfabriek ligt in een kelder in Durgerdam, de werkplaats van Co Lassche. Na de Bevrijding maakte Lassche schaatsen van de blikken die de geallieerden boven Nederland hadden uitgestrooid tijdens voedseldroppings. "Beter materiaal was er toen niet voor handen," vertelt zijn zoon Bert, zelf al jaren schaatsenslijper in Schellingwoude. Sinterklaasavond 1947 ging Lassche op bezoek bij schaatser Jaap Havekotte in Diemen met het voorstel om samen te werken. "Lassche was een eersteklasvakman," zei Havekotte in 1949 tegen het tijdschrift Sportief. "Hij kón het! Dat zag ik direct." Het duo opende begin 1948 een werkplaats in de Gerard Doustraat, inmiddels met professioneel materiaal. De samenwerking duurde maar vier jaar, maar was wel het begin van de huidige Vikingfabriek. Carry Geijssen won in 1968 als eerste Nederlandse langebaanschaatser een gouden olympische medaille, vóór Kees Verkerk en Ard Schenk. Ze woonde nog bij haar ouders aan de Kramatweg in Amsterdam-Oost. Na de olympische titel bracht burgemeester Samkalden een bezoek aan haar ouders. Bij aankomst op station Muiderpoort wachtte Geijssen een grote ontvangst. Kort geleden vertelde ze: "Tot aan mijn huis iets verderop stonden zo'n 25.000 mensen. De buurt had geld ingezameld om me een auto te geven." Op het stadhuis sprak Samkalden haar toe: "Je bent vandaag een kind van Amsterdam, dat met een gouden medaille, met een gouden rapport bent teruggekeerd. Je hebt Amsterdam ongelooflijk veel plezier gedaan." De grootste schaatsrevolutie ooit, de opkomst van de klapschaats, begon in Amsterdam. Gerrit Jan van Ingen Schenau legde de basis ervoor als hoogleraar aan de Vrije Universiteit. Dit Amsterdamse onderzoek werd uitgevoerd in absolute stilte; niemand was ervan op de hoogte gebracht dat

Ron Ket op 10 februari 1985 op de Jaap Edenbaan al de eerste geregistreerde meters op klapschaatsen had gereden. Heel even leek het geheim van de klapschaats in gevaar, want op 18 oktober 1985 kwam dagblad De Waarheid met een groot verhaal. 'Het nieuwste van het nieuwste is de klapschaats,' schreef de krant. 'Enkele onderzoekers van de Vrije Universiteit zijn er al een tijdje mee bezig.' Van Ingen Schenau had alleen weinig zin om er iets over te zeggen: "Ik heb er eigenlijk al te veel over losgelaten." Tot opluchting van de onderzoekers merkte niemand deze publicatie op, omdat De Waarheid in 1985 een marginaal bestaan leidde. De primeur over de uitvinding van de klapschaats ontging daarmee praktisch iedereen. Pas eind 1996 kwam de definitieve doorbraak, dankzij de - successen van Tonny de Jong. De eerste keer dat er in het Olympisch Stadion werd geschaatst, was op 22 december 1929, nota bene rond het voetbalveld waar Blauw-Wit en Feyenoord op hetzelfde moment een officiële wedstrijd speelden! 'De Blauw-Witscheidsrechter maakte tot groot amusement van het publiek 'n tuimeling toen hij plots op het ijs terechtkwam,' schreef De Revue der Sporten. In de winter van 2014 werd in het stadion **de Coolste Baan van Nederland** aangelegd, een tijdelijke ijsbaan die duizenden schaatsers trok. In het slotweekend werd er de NK allround en sprint gehouden. Volgende week wordt deze baan weer in gebruik genomen, met het WK allround als hoogtepunt. Na precies 125 jaar is het evenement eindelijk terug in zijn geboortestad.

bron: <https://www.parool.nl/nieuws/125-jaar-amsterdamse-schaatsgeschiedenis~b4651f7e/>

zie: <https://www.schaatshistorie.nl/schaatsenrijders/ned-hardrijders/jaap-eden/>

Jaap Eden

Leuk is ook : <https://www.schaatshistorie.nl/schaatsenrijders/ned-hardrijders/jaap-eden/wk1895/>

De medaille die koningin Wilhelmina aan Jaap Eden schonk na zijn overwinning in Hamar

Achterzijde, Prinses Wilhelmina

S©HAATS-STAD MOKUM
GIJSBREGHT